

AMU medvirker til en bedre byggeproces

... det handler om
at blive involveret og
engageret i processen!

- **Skal I starte op på en ny plads?**
– Lad os være med til at skabe samarbejdet på byggepladsen
Opstart – projektforståelse – samarbejde og kommunikation – arbejdsmiljø
Se case nr. 1

- **Er jeres nye byggeplads en vanskelig udfordring?**
– Vi kan hjælpe med at trimme byggepladsen!
Logistik – planlægning – samarbejde og kommunikation – arbejdsmiljø
Se case nr. 2

- **Skal der bygges fejlfrit og afleveres til tiden?**
– Vi kan medvirke til at sikre, at det sker!
Procesgranskning – kvalitetssikring
Se case nr. 3

- **Har I et byggeprojekt med meget høje krav til produktet?**
– Vi kan bidrage til at skabe den faglige kvalitet!
Anvendelse af tegninger – faglige kurser – samarbejde og kommunikation
Se case nr. 4

- **Skal kommunikationen på byggepladsen være i top?**
– Vi kan bidrage til at skabe kulturen!
Coaching – sjakbajsens rolle – ledelse – anerkendende dialog på byggepladsen
på tværs og på alle niveauer – samarbejde og kommunikation – arbejdsmiljø
Se case nr. 5

Arbejd ude i marken

I dette inspirationsmateriale får I inspiration til at tilrettelægge og gennemføre designede AMU-forløb på byggepladser – hvor kompetenceudviklingen med det samme bidrager til en bedre byggeproces.

I byggeriet er der – med rigtig gode resultater – eksperimenteret med at bidrage til kompetenceudviklingen, hvor den i forvejen finder sted. Ude i marken – i virksomhederne og på byggepladserne.

Og det er sket på en måde, så de involverede virksomheder og medarbejdere faktisk ikke tænker på forløbene som efteruddannelse. De ser det som en forbedret byggeproces.

Skab motivationen

Projektet BygSoL har vist vejen. Fra 2004 til 2007 eksperimenterede projektet med at skabe samarbejde og læring i byggeriet. Mere end 25 byggepladser var involveret, og resultaterne fra projektet er ikke til at tage fejl af:

Det er motiverende at deltage i AMU, når kompetenceudviklingen tager udgangspunkt i de problemstillinger, som man brænder for at få gjort noget ved ...

... logistikken på byggepladserne eksempelvis. Eller samarbejdet og kommunikationen mellem fagene og mellem byggeledere og folkene på pladsen. Eller det fysiske arbejdsmiljø. Eller ...

Dette inspirationsmateriale er skrevet til AMU's undervisere, men må gerne læses af andre ...

Bliv samarbejdspartner

Har I lyst til at skabe motivationen for at deltage i AMU, så mød virksomheder og medarbejdere helt åbent. Tag afsæt i virksomhedernes konkrete problemstillinger og design forløbene ud fra det.

I bliver en slags forandringsagenter ude i marken, hvor I løbende tilpasser de planlagte aktiviteter i forhold til udviklingen på byggepladsen.

I får byggepladsen og det daglige arbejdsliv på pladsen som virkefelt. I leverer ikke kurser. I skaber kompetenceudviklingsforløb i samarbejde med virksomheder og medarbejdere.

Brug AMU-mål

Efteruddannelsesudvalget for Bygge, Anlæg og Industri (BAI) har omsat de konkrete erfaringer fra BygSOL-projektet til fire AMU-mål: "Opstart af bygge- og anlægsprojekter", "Kommunikations- og samarbejdsmetoder på byggepladsen", "Planlægningsmetoder i bygge- og anlægsbranchen" og "Byggepladslogistik".

Sammen med en række andre AMU-mål kan I bruge målene til at tilrettelægge forløb i AMU-regi, der rammer direkte og løsningsanvisende ned i dagligdagens problemstillinger. Og som for de involverede medfører kompetenceudvikling, der rækker ud i fremtiden.

Dette inspirationsmateriale giver eksempler på, hvordan I kan gøre det.

Skal I starte op på en ny byggeplads?

Lad os være med til at skabe samarbejdet på byggepladsen

EN BYGGEPLADS skal startes op, og der er enighed om at få effektivitet, godt arbejdsmiljø og tværfagligt samarbejde til at gå op i en højere enhed.

I kan tilbyde jer som samarbejdspartner, og processen indledes med et kick-off seminar med deltagelse af alle involverede. På seminaret arbejder man sammen om at udvikle og formulere et fælles værdigrundlag og skabe fælles spilleregler for det tværfaglige samarbejde, samarbejdet mellem håndværkere og ledere, overholdelse af aftaler, konflikthåndtering m.v.

En væsentlig gevinst ved kick-off seminaret er, at man lærer hinanden at kende som mennesker. Erfaringen er, at netop det giver solidaritet på tværs af fag og påvirker det kommende samarbejde meget positivt.

Formålet med kick-off seminaret er også at skabe en fælles forståelse af selve projektet. Ved at diskutere hvad det er, der skal bygges, og hvorfor projektet er tegnet, som det er, opnås en forståelse for detaljerne i projektet. Det giver det kommende arbejde mening, og medvirker til at skabe et konstruktivt samarbejds-klima om at skabe en effektiv arbejdsplads.

I byggeprocessen følges kick-off seminaret op af et ugentligt møde for alle på pladsen. Ugemøderne følger op på, hvordan værdierne for det gode samarbejde præger det daglige arbejde, og som underviser får man god lejlighed til at supplere med viden om og undervisning i, hvordan man kan bearbejde konkrete samarbejdsproblemer, som opstår.

Når projektet er ved at være afsluttet, kan de sidste byggepladsmøder bruges til at evaluere byggeprocessen. Fx med udgangspunkt i et spørgeskema udfyldt af alle involverede i forhold til en vurdering af kommunikation og samarbejde, inddragelse af i beslutningsprocesser, kompetenceudvikling, sikkerhed og effektivitet. Resultaterne af denne spørgeskemaundersøgelse fremlægges og sættes til debat. Debatten bidrager til læring både for virksomheder og medarbejdere.

Byg forløbet op omkring følgende uddannelsesmål:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43577	Opstart af bygge- og anlægsprojekter	1 dag
43748	Kommunikations- og samarbejdsmetoder på byggepladsen	2 dage

Overvej også:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43749	Byggepladslogistik	2 dage
45542	Anvendelse af bygge- og anlægstegninger	3 dage
44871	Udførelse af APV m.v. i små bygge- og anlægsvirksomheder	2 dage
43578	Planlægningsmetoder i bygge- og anlægsbranchen	3 dage

Varighed

Husk virksomhederne på, at en varighed på fx 1 dag ikke betyder 1 dags kursus, men at det kan gennemføres på mange forskellige måder – fx som splitkursus med nogle timer hver uge.

Er jeres nye byggeplads en vanskelig udfordring?

Vi kan hjælpe med at trimme byggepladsen!

EN ENTREPRENØR STÅR OVERFOR udfordringen med at skulle bygge på en vanskelig plads – der er meget lidt plads, dårlige tilkørselsforhold og nærmest ikke-eksisterende muligheder for oplagring af materialer.

I kan tilbyde et forløb med udgangspunkt i trimmet byggeri. De vanskelige byggeforhold på pladsen vil motivere håndværkerne til at have fokus på at skabe en effektiv byggeproces. Sæt fokus på at udnytte håndværkernes viden og erfaring til at optimere processen – og skab et forløb, der samtidig udvikler deres kompetencer indenfor logistik og planlægning. Det vil være optimalt også at sætte samarbejdet og kommunikationen mellem håndværkerne på dagsordenen, da det vil understøtte udmøntningen af det trimmede byggeri i praksis.

Fra starten af projektet samles alle – undervisere, bygherre, arkitekt og håndværkere – til et kick-off seminar om:

- Principperne i trimmet byggeri
- At få aftalt spilleregler for samarbejdet
- En diskussion af de konkrete udfordringer i projektet ud fra en fremlæggelse af arkitekt og bygherre.

Her kan I tilrettelægge en proces, hvor håndværkerne – og alle andre deltagere – opfordres til at komme med idéer og forslag til løsninger på de udfordringer, som projektet står over for.

Kick-off seminaret kan have alle mulige former – som et halvdagsarrangement eller som et internatseminar – fx fra kl. 12 den første dag og så afsluttende med frokost den næste.

Trimmet byggeri – med Last Planner System som planlægningsværktøj – fungerer som omdrejningspunktet for at skabe en byggeproces, hvor der på samme tid effektiviseres ved at anvende effektive planlægningsværktøjer

I byggeprocessen afholder I et ugemøde for alle på pladsen, der følger op og videreudvikler beslutningerne fra kick-off seminaret. Afhængigt af forløbet kan I tilføje yderligere relevante emner, eksempelvis anvendelse af bygge- og anlægstegninger.

Byg forløbet op omkring følgende uddannelsesmål:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43577	Opstart af bygge- og anlægsprojekter	1 dag
43578	Planlægningsmetoder i bygge- og anlægsbranchen	3 dage
43749	Byggepladslogistik	2 dage
40509	Sjakkajs – Planlægning og styring i byggeriet	3 dage

Overvej også:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43748	Kommunikations- og samarbejdsmetoder på byggepladsen	2 dage
45542	Anvendelse af bygge- og anlægstegninger	3 dage

Er det afgørende, at der bygges fejlfrt og afleveres til tiden?

Vi kan medvirke til at sikre, at det sker!

I EN BYGGESAG er det særligt vigtigt, at der afleveres mangelfrit til tiden. I kan tilbyde at etablere en samarbejdsproces på byggepladsen, der har netop det som omdrejningspunkt.

Erfaringerne viser, at der er store effektivitetsgevinster at hente ved allerede fra starten af byggeriet at sætte fokus på byggeriets aflevering og lægge en plan for, hvordan det skal ske. Og at man med fordel kan inddrage folkene på pladsen i dette.

I kan tilbyde at skrue et introducerende teambuildingforløb sammen omkring netop dette tema, hvor man sammen gransker tegninger og udarbejder periodeplaner. Herefter kan I foreslå, at I faciliterer møder, hvor man periodisk gennemfører evalueringer sammen. Nøgleordet her kunne være resultatbaseret styring af byggeprocessen.

En byggeleder udtaler i evalueringen af et succesfuldt BygSoL-forløb:

"BygSoL er med til at få nogle gamle dyder frem i håndværkerne, såsom at overholde aftaler, respektere hinandens arbejde og skabe et fællesskab om at løse en fælles opgave, nemlig at bygge. Dermed kommer den højere effektivitet som en slags biprodukt."

I forløbet skal der konstant være opmærksomhed på, at der bygges med kvalitet, så fejl og mangler undgås. Lad problemstillinger, der opstår, danne udgangspunkt for faglig kompetenceudvikling.

Byg forløbet op omkring følgende uddannelsesmål:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43577	Opstart af bygge- og anlægsprojekter	1 dag
43578	Planlægningsmetoder i bygge- og anlægsbranchen	3 dage
43749	Byggepladslogistik	2 dage
45542	Anvendelse af bygge- og anlægstegninger	3 dage

Overvej også:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43748	Kommunikations- og samarbejdsmetoder på byggepladsen	2 dage

Et eksempel fra BygSOL-projektet:

I et renoveringsprojekt fokuserede en underviser på at komme tættere i kontakt med bygherre og håndværkere – for at afprøve praksisnær kompetenceudvikling med udgangspunkt i byggeprocessen. Underviseren deltog i møder og fik adgang til at komme og gå frit på byggepladsen. Midt i selve byggeprocessen opstod et behov hos håndværkerne for at diskutere forskellige forhold omkring opsætning af kviste. Underviseren etablerede et forløb, der satte fokus på at bygge med kvalitet – med udgangspunkt i en allerede bygget kvist. Forløbet vekslede mellem teori i skurvognen og praktisk arbejde på kvisten. Håndværkerne gav efterfølgende udtryk for, at de ikke havde opfattet det som et kursus – men simpelthen en hjælpende hånd i byggeprojektet.

Har I et byggeprojekt med meget høje krav til produktet?

Vi kan bidrage til at skabe den faglige kvalitet!

DETTE KAN VÆRE et tilbud til en byggeplads, hvor bygherrens primære fokus er højst mulige kvalitet. Det stiller særlige krav til de faglige kompetencer og til det tværfaglige samarbejde.

AMU kan medvirke som samarbejdspartner og tilbyde forløb, der kombinerer vurdering af de nuværende kompetencer (IKV) med praksisnær kompetenceudvikling,

I tilrettelægger et forløb af relevante faglige kurser, der rammer netop de faglige kompetencer, som er særligt vigtige for at opfylde bygherrens mål om kvalitet. Kursusaktiviteterne foregår med den aktuelle byggeproces som omdrejningspunkt for deltagernes kompetenceudvikling. Praksisnær kompetenceudvikling er nøgleordet.

Som undervisere kan I tilbyde at gennemføre og koordinere de fleste af uddannelsesaktiviteterne på selve byggepladsen. Meget gerne med inddragelse af leverandører og andre interessenter, der kan sikre, at der undervises med udgangspunkt i de nyeste produkter og med den nyeste teknologi.

For at få det bedste udbytte på den igangværende byggeplads vil det være oplagt at kombinere med tværfagligt indhold, der rammer de personlige kompetencer og udvikler engagement, selvstændighed og ansvarlighed i forhold til den samlede opgave.

I kan med fordel indlede forløbet med at gennemføre en vurdering af de nuværende kompetencer (IKV), der over for medarbejderne vil tydeliggøre, at de allerede uformelt har erhvervet mange kompetencer, som de umiddelbart kan sætte i spil i samarbejde med deres kolleger.

Byg forløbet op omkring følgende mål:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43577	Opstart af bygge- og anlægsprojekter	1 dag
45542	Anvendelse af bygge- og anlægstegninger	3 dage
43748	Kommunikations- og samarbejdsmetoder på byggepladsen	2 dage

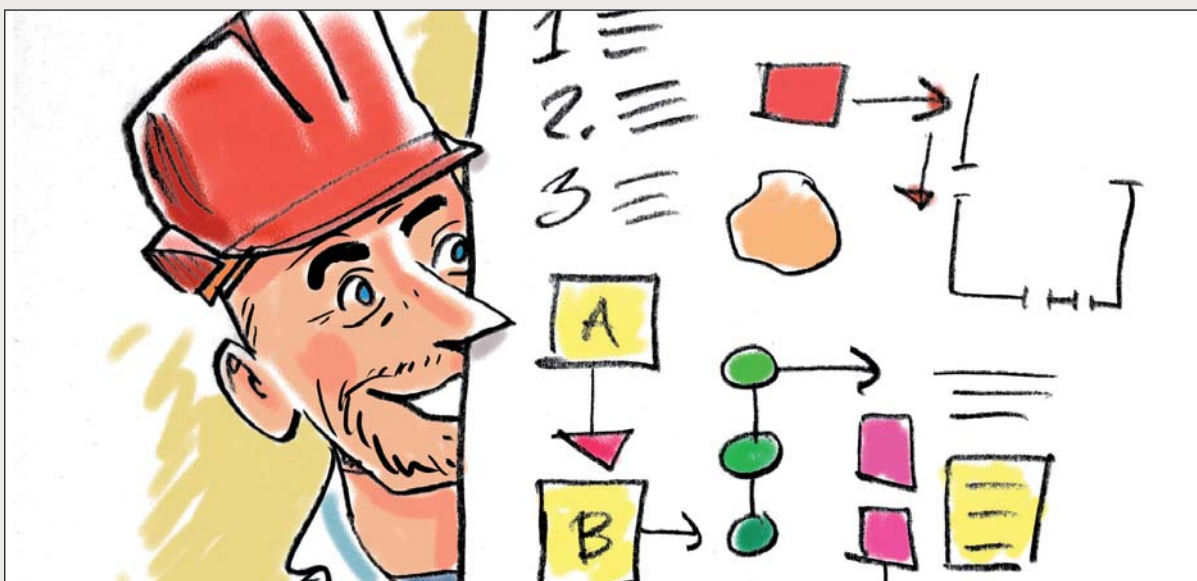
Overvej også:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43749	Byggepladslogistik	2 dage
43578	Planlægningsmetoder i bygge- og anlægsbranchen	3 dage

Find vejledning i at gennemføre IKV på BAIs hjemmeside eller tryk **her!**

Skal kommunikationen på byggepladsen være i top?

Vi kan bidrage til at skabe kulturen!

FLERE OG FLERE VIRKSOMHEDER har fået øjnene op for, hvor afgørende vigtigt det er at kommunikere konstruktivt med hinanden på byggepladsen for at skabe en effektiv byggeproces. Erfaringerne viser, at også håndværkerne har motivationen til at indgå i et samarbejde om emnet - de ser den konstruktive kommunikation som grundlaget for et godt arbejdsmiljø.

Udfordringen består i at få sat en proces i gang, der gør op med mange års vaner – og det kan I tilbyde at stå for. Det vil være optimalt at igangsætte tre overlappende forløb, der fokuserer på:

- byggelederens og formændenes kommunikation med hinanden
- den tværfaglige kommunikation mellem håndværkerne
- kommunikationen mellem ledere og håndværkere

Målet er, at alle oplever sig forstået – og dermed også respekteret – af dem, man samarbejder med, og at man på dette grundlag skaber fælles løsninger til at optimere arbejdspladsen.

Indled meget gerne processen med et kick-off seminar. Arrangementet gennemføres med en kombination af oplæg, dialog og fysiske teambuildingøvelser. For eksempel kan arkitekt og bygherre i et oplæg præsentere projektet og de tanker, der ligger bag, og via et fremtidsscenarium kan værdigrundlag og spilleregler udvikles.

Følg op med at skabe og undervise i god kommunikation på formandsmøder og på ugemøder for alle håndværkere på pladsen, hvor de konkrete aktuelle problemstillinger behandles og løses.

På ugemøderne skal alle have lejlighed til at sætte emner på dagsordenen. Man taler om arbejdet, om sikkerhed og hvad man i fællesskab kan gøre bedre for arbejdsglæden og for at nå målene. På møderne kan man også diskutere, om der er brug for yderligere kompetenceudvikling på specifikke områder – og her kan man som underviser så komme på banen med yderligere tilbud.

Byg forløbet op omkring følgende uddannelsesmål:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
40507	Sjakkbajs – Ny i rollen som sjakkbajs	4 dage
40509	Sjakkbajs – Planlægning og styring i byggeriet	3 dage
43748	Kommunikations- og samarbejdsmetoder på byggepladsen	2 dage
44871	Udførelse af APV m.v. i små bygge- og anlægsvirksomheder	2 dage
40510	Sjakkbajsen som leder	2 dage
43577	Opstart af bygge- og anlægsprojekter	1 dag

Overvej også:

Nummer:	Titel:	Svarer til:
43578	Planlægningsmetoder i bygge- og anlægsbranchen	3 dage
45542	Anvendelse af bygge- og anlægstegninger	3 dage

Skab et godt grundlag for succes

Når man går fra at udbyde kurser til at etablere partnerskab om praksisnær kompetenceudvikling, så er det afgørende for succes, at man får etableret skriftlige samarbejdsaftaler om indsatsen.

Uafhængigt af hvordan I konkret kommer til at bidrage til en bedre byggeproces, så peger erfaringerne på, at I skal prioritere det indledende afklaringsarbejde højt.

I første omgang skal I etablere de overordnede rammebetingelser i samarbejde med de involverede virksomheder, og i anden omgang skal I etablere de konkrete rammebetingelser i samarbejde med de deltagende medarbejdere.

På baggrund af erfaringerne fra BygSoL er anbefalingerne følgende ...

Mød virksomhederne i dialog

I mødes indledende med virksomhederne til en samtale om deres forhåbninger til byggepladsen og det mulige samarbejde med AMU. Jeres primære opgave er her at lytte til virksomhedernes ønsker og på denne baggrund opstille formål og delmål for jeres mulige samarbejde. Når der er enighed rundt om bordet, så skitserer I forskellige muligheder for hvordan det kan gøres, hvad det koster, hvilke krav I stiller til aktiviteterens indhold, og hvilke krav I stiller til virksomhederne som samarbejdspartnere.

Det indledende møde afsluttes med en opsummering af aftalerne. Efterfølgende nedskriver og detaljerer I og fremsender dette som udkast til en samarbejdssamtale. På det grundlag mødes I til et besluttende møde om aftalen, hvor I diskuterer formål og delmål igennem en gang mere og sikrer jer, at alle involverede virksomheder bakker op om indholdet og accepterer detaljerne. Eksempelvis detaljer om at prioritere aktiviteterne også ved spidsbelastninger på pladsen og bakke aktiviteterne op med den rette ledelsesmæssige tilstedeværelse, som løbende aftales med jer.

Mød medarbejderne i dialog

Når I indleder det konkrete forløb, så er det centralt, at der skabes motivation for og ejerskab til aktiviteterne blandt de deltagende medarbejdere.

Skitser formål og overordnede rammebetingelser og lad det herefter stå sin prøve ved at give ordet til deltagerne. Deltagerne skal ind med deres perspektiv så hurtigt som muligt, og skal fra begyndelsen se, at det har en betydning at sige til og fra. Mød dem i deres interesser og tag afsættet netop der, hvor de er motiverede for at være med.

Motivationen til at deltage og ejerskabet til indholdet er afgørende for at skabe udbytte, og erfaringerne peger på, at ligegyldigt om man begynder i det ene eller andet hjørne af problemstillingerne, så kommer man rundt om det hele i den efterfølgende proces.

Nyttige links & adresser

Om BygSOL

Her kan du finde materialerne fra projektet – blandt andet detaljerede ”produktblade” for hvert enkelt emne, som blev afprøvet i BygSoL-projektet.

www.bysol.dk

Om byggeriets efteruddannelser og IKV

Her kan du finde helt opdateret materiale om efteruddannelsesaktiviteter inden for byggeriet.

Læs også her om at gennemføre Individuel kompetencevurdering inden for byggeriet.

www.ebai.dk

Om VEU-godtgørelse

Læs her om mulighederne for at få VEU-godtgørelse – økonomisk kompensation for medarbejdere på efteruddannelse.

www.veug.dk

Om uddannelsesfonde

Læs her om de nye uddannelsesfonde – og de muligheder, der er for få et særligt økonomisk tilskud til efteruddannelse indenfor byggeriet.

www.uddannelsesfonde.dk

Om AMU

Undervisningsministeriets side om AMU.

www.uvm.dk

AMU-administration

Her finder du de fælles kompetencebeskrivelser og alle uddannelsesmål.

www.amu-adm.dk

Om kurser og efteruddannelse

Undervisningsministeriets portal for efteruddannelse.

www.vidar.dk

Husk virksomhederne på:

- at deltagerne i AMU kan få VEU-godtgørelse og tilskud til kørsel.
- at VEU-godtgørelsen ydes for tab af indtægt eller arbejdsmulighed og følger den højeste dagpengesats.

Se mere på www.veug.dk

Husk virksomhederne på at søge ekstra økonomisk støtte til medarbejdernes efteruddannelse på www.uddannelsesfonde.dk

Medarbejdere, der er omfattet af TIB og 3F's overenskomster med Dansk Byggeri samt tiltrædelsesoverenskomster hertil, kan få ekstra tilskud til efteruddannelse.

Hvor meget? Tilskuddet fra fonden er for hver medarbejder på 58 kroner pr. time, hvis der under kursusdeltagelsen udbetales løn på minimum 127 kroner i timen.

Hvordan? Det er virksomheden, der søger om tilskud på www.uddannelsesfonde.dk